

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Okresní soud v Táboře rozhodl předsedkyní senátu Mgr. Lucií Čekalovou Pořízkovou jako samosoudkyní ve věci

nezletilého:

syna rodičů:

za účasti:

o nařízení ústavní výchovy

takto:

I. Nad nezletilým [redacted] se nařizuje **ústavní výchova** na dobu 3 let, která bude vykonávána v Dětském domově [redacted] příspěvkové organizaci, sídlem [redacted]

II. Matce se výživné na nezletilého [REDAKCE] splatné k rukám předně označeného dětského domova **nestanoví**.

III. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Matka podala návrh na nařízení ústavní výchovy nad nezletilým [REDAKCE] s odůvodněním, že problémy se synem jsou delší dobu, jeho výchovu nezvládá a není schopna v ní dále pokračovat. V její blízkosti není nikdo, kdo by se péče o nezletilého ujal. Od 2. třídy základní školy, kdy se syn dopustil [REDAKCE] nenosil pomůcky, měl konflikty se spolužáky i vyučujícími. Ve 4. třídě začal chodit za školu, potulovat se po městě. Se synem pracoval školní psycholog, navštívili SVP, neúspěšně se pokusila sehnat pedopsychiatra. V době od [REDAKCE] byl syn na dobrovolném pobytu v SVP, po návratu se dočasně choval dobře a situace se uklidnila. Trestním příkazem Okresního soudu v Táboře ze dne 27. 6. 2022, č. j. 5 T 104/2022 – 101 byla matka uznána vinnou a odsouzena za přečin ohrožování výchovy dítěte k trestu odnětí svobody v délce osmi měsíců s podmíněným odkladem na zkušební dobu 24 měsíců. V [REDAKCE] syna objednala do [REDAKCE] sděleno jí bylo, že [REDAKCE] patří do běžné základní školy. Od [REDAKCE] se syn začal dopouštět protiprávního jednání, chytl se problémové party, s níž začal krást. Po drobné krádeži se dopustil krádeže s dalšími dětmi mladšími 15-ti let, kdy se škoda vyšplhala na 60 000 Kč. Pravomocným rozsudkem byl synovi uložen dohled probačního úředníka na dobu 12-ti měsíců. Od září 2023 je syn žákem 5. ročníku ZŠ, který opakuje. Ze školy od počátku školního roku pravidelně volají, dožadují se řešení vzniklých problémů, kdy syn nechodí na vyučování, doma se nepřipravuje, škola ho nezajímá, ztratil školní tašku, chodí bez ní, seč ho matka na začátku školního roku vybavila vším potřebným. Nezletilý začal být [REDAKCE] Rodina je vícečetná, matka musí chodit do práce, když rodinu sama vyživuje. Má obavu, aby jí nebyl proměněn trest na nepodmíněný, neboť syn má množství zameškaných neomluvených hodin.
2. Matka na nařízení ústavní výchovy trvala, neboť není schopna ovlivnit docházku nezletilého [REDAKCE] do základní školy a v tomto směru ho výchovně usměrnit. Rizik s tím spojených si je vědoma. Pro případ, že by byla nucena nastoupit VTOS, dostala by se do patové situace ohledně zajištění péče o další nezletilé děti, o které se osobně stará.
3. Okresní státní zastupitelství v Táboře vstoupilo do řízení dne 29. 1. 2024 v souladu s § 8 odst. 1, písm. b) z.ř.s.
4. Opatrovník návrh podpořil. K samotnému zařízení, do kterého by měl nezl. [REDAKCE] nastoupit pro výkon ústavní výchovy sdělil, že kapacita v rámci jižních Čech i v přilehlém okolí je naplněná, volné místo pro přijetí nezletilého je v danou dobu pouze v Dětském domově [REDAKCE]. Je zjištěno, že matka výchovu nezletilého [REDAKCE] nezvládá, syn ji jako autoritu nerespektuje, potuluje se venku, vede zahálčivý život, od počátku letošního školního roku byl ve škole pouze ve dvou případech. Chlapce je ve věku, kdy je dána šance na jeho převýchovu, proto je v jeho zájmu, aby byl umístěn do [REDAKCE] aniž by matce bylo stanoveno výživné s ohledem na její sociální poměry.
5. Zástupkyně OSZ Tábor rovněž navrhla nařízení ústavní výchovy nad nezletilým [REDAKCE] když není v současné době v možnostech matky zajistit výchovu nezletilého v domácím prostředí a jako zásadní problém je vnímáno, že chlapec neplní povinnou školní docházku.

6. Po stránce skutkové je prokázáno, že matka má šest dětí, z toho dvě jsou již zletilé, jedna ze zletilých dcer společně se svým dítětem u matky bydlí. Nezletilé zůstávají čtyři děti, které matka vyživuje a žije s ní ve společné domácnosti, dále má tři vnoučata. Matka je zaměstnaná jako pomocná síla v kuchyni s příjmy cca 20 000 Kč čistého měsíčně, pracovní dobu má od pondělí do pátku od 6 do 15 hodin. Pobírá dávky státní sociální podpory, hmotnou nouzi ve výši 6 000 Kč, 3 000 Kč ve stravenkách, příspěvek na bydlení, přídatky na děti. Žádný hodnotnější majetek nevlastní, vykazuje vícečetné dluhy. [REDAKCE] ji nerespektuje, bývá agresivní na členy rodiny, do školy chodit nechce. Matka se snažila syna přeřadit do zvláštní školy, ale v pedagogicko-psychologické poradně jí bylo sděleno, že [REDAKCE] má dostatečný intelekt na to, aby zvládl klasickou základní školu. Žádné drogy ani alkohol u syna nezaznamenala. [REDAKCE] není v péči psychologa ani psychiatra, neboť nejsou volné kapacity. V rodině není nikdo, kdo by mohl [REDAKCE] převzít do péče.
7. Nezletilému [REDAKCE] byly poskytnuty před zjištěním jeho názoru potřebné informace k projednávání věci, jak stanoví § 20 odst. 4 z.ř.s. Z pohovoru, který byl s chlapcem proveden při respektování jeho participačních práv v souladu s § 100 odst. 3 o.s.ř., vyplynulo, že [REDAKCE] si je vědom výchovných problémů s jeho osobou, nechodí do školy, kde se mu nelíbí, nevychází se spolužáky, ti se mu smějí kvůli barvě pleti, do školy se nepřipravoval, úkoly nenosil. S matkou vychází normálně. Uvědomuje si, že se nemá krást, v době, kdy se majetkové protiprávní činnosti dopouštěl se tzv. chytnul závadové party, se kterou se v současné době již nevidá. Volný čas tráví doma, dívá se na televizi. Rád by chodil na jinou školu, např. kam chodí i jeho sestra. Uvědomuje si, že by měl jít do ústavního zařízení, ale bylo by mu líto, kdyby nemohl být doma s matkou a se sourozenci.
8. Trestním příkazem Okresního soudu v Táboře ze dne 27. 6. 2022, č. j. 5 T 104/2022 – 101 byla matka uznána vinnou přečinem ohrožování výchovy dítěte podle § 201 odst. 1 písm. b), odst. 3 písm. b) trestního zákoníku a odsouzena podle § 201 odst. 3 trestního zákoníku k trestu odnětí svobody v délce 8 měsíců s podmíněným odkladem na zkušební dobu 24 měsíců.
9. Zprávou Střediska výchovné péče v [REDAKCE] z pobytu nezletilého [REDAKCE] ode dne [REDAKCE] je prokázáno, že chlapec pobyt zvládal bez větších problémů za situace, kdy měl důsledný přístup ze strany dospělých. Nezletilý potřebuje pevně stanovený režim a kontrolu nad trávením volného času. Situace v domácnosti matky je nepřehledná, nezletilý nezná svého biologického otce, rodina je mnohočetná. Zpočátku pobytu chlapec nebyl příliš ochoten řídit se pokyny personálu, postupně režimu přivykl, na jeho chování měla vliv přítomnost či nepřítomnost problémových jedinců. [REDAKCE] nastoupil do SVP zejména kvůli absencím ve škole a rizikovému chování ve společnosti starších chlapců. Nepodnětné rodinné prostředí zpomalilo chlapcův vývoj, jeho aktuální úroveň nedosahuje věkové normy, bez potřebné podpory se chlapec v dalším vzdělávání neobejde. Doma chybí chlapci pravidelný režim, systém pravidel a jasně vymezené hranice. Je nutno radikálně změnit výchovný přístup, v případě nezlepšující se situace chlapce a pokračování v nastoupeném trendu závažných problémů v chování typu záškoláctví či krádeží je nutno reagovat nařízením ústavní výchovy.
10. Ze zprávy Základní školy a Mateřské školy [REDAKCE] vyplynulo, že domácí příprava [REDAKCE] je velmi nedostatečná, v poslední době se [REDAKCE] chová agresivně ke svým spolužákům, několikrát je fyzicky napadl, nerespektuje autoritu vyučujících, je drzý, odmlouvá, není s ním žádná domluva. [REDAKCE] opakoval čtvrtý ročník, jeho domácí příprava je velmi nedostatečná, nenosí úkoly, má velké mezery ve znalostech, motivace k lepšímu školnímu výkonu je velmi slabá. Za 1. pololetí školního roku 2023/2024 má celkem 187 zameškaných hodin, z toho 145 neomluvených a 42 omluvených. V prosinci 2023 byl ve škole přítomen pouze v týdnu od 11. 12. do 15. 12. 2023, v lednu 2024 byl přítomen pouze jeden den – 8. 1. 2024,

v péči školního psychologa není. S matkou je komunikace velmi obtížná, dle jejího vyjádření na výchovu syna nestačí, je na ní drzý, nerespektuje ji, přejí si, aby byl umístěn do ústavní výchovy.

11. Ze zprávy [redacted] bylo zjištěno, že [redacted] spolupráci navázal, matka se opakovaně se synem na domluvenou schůzku nedostavila. Matka uvedla, že syn do školy nechodí od prosince 2023, jelikož nemá zájem. Aktuálně SVP nenavštěvuje.
12. Kolizní opatrovník potvrdil, že [redacted] vedou v evidenci OSPOD od [redacted] z důvodu výchovných problémů a závadového chování. První podnět škola podala pro odcizení [redacted] kdy byl chlapec potrestán ředitelskou důtkou. V září 2021 byly důvodem absence, špatná školní příprava, matka se školou nespolupracovala. Po absolvování SVP došlo ke krátkodobému zlepšení. Matka byla odsouzena trestním příkazem i z důvodu záškoláctví starších dcer. Dne 2. 9. 2022 byl nad nezletilým stanoven správní dohled, ten ale neplní svůj účel, výchovné pohovory nemají na chlapce žádný efekt. Chlapec zvládá učivo obtížně, doma se nepřipravuje, školní povinnosti si neplní, pomůcky nenosí, má velké mezery ve znalostech. V poslední době je agresivní ke svým spolužákům, dochází z jeho strany k fyzickému napadání. Matka vždy pracovala, ale výchovně je slabá, celkově se jedná o velmi nepodnětné rodinné prostředí.
13. [redacted] potvrdil, že pro nezletilého [redacted] má volné místo, kdy je vhodné chlapce co nejdříve přijmout z důvodu zavedení základních školních návyků ještě před začátkem letních prázdnin a následnému přestupu na druhý stupeň základní školy.
14. Rozsudkem Okresního soudu v Táboře ze dne 24. 7. 2023 č. j. 1 Rod 8/2023 – 97 byl nezletilému [redacted] uložen dohled probačního úředníka na dobu 12-ti měsíců od právní moci rozsudku. Rozhodnutí nabylo právní moci dne 4. 9. 2023.
15. Podle ustanovení § 971 o. z., jsou-li výchova dítěte nebo jeho tělesný, rozumový či duševní stav, anebo jeho řádný vývoj vážně ohroženy nebo narušeny do té míry, že je to v rozporu se zájmem dítěte, anebo jsou-li tu vážné důvody, pro které rodiče dítěte nemohou jeho výchovu zabezpečit, může soud jako nezbytné opatření také nařídit ústavní výchovu. Učiní tak zejména tehdy, kdy dříve učiněná opatření nevedla k nápravě. Soud přitom vždy zvažuje, zda není na místě dát přednost svěřením dítěte do péče fyzické osoby. Dle ust. § 972 odst. 2 o. z., pominou-li důvody, pro které byla ústavní výchova nařízena, nebo je-li možné zajistit dítěti jinou než ústavní péči, soud neprodleně ústavní výchovu zruší a zároveň rozhodne podle okolností o tom, komu bude napříště dítě svěřeno do péče.
16. Z provedeného dokazování je zřejmé, že matka není schopna na nezletilého [redacted] působit a výchovně ho vést k plnění si povinností a řádné školní docházky. Chlapec vykazuje závažné výchovné problémy jak v domácím prostředí, tak i ve škole, kam prakticky od počátku letošního školního roku nedochází. Byť si nezl. [redacted] uvědomuje, že jeho chování není v pořádku, není sám schopen ho usměrnit natolik, aby se spořádaně zařadil do běžného života a osvojil si návyky nezbytné pro jeho další zdárný vývoj. Je evidentní, že chlapec žije v nepodnětném rodinném prostředí, matka na jeho výchovu nestačí a v okruhu osob příbuzných či blízkých není nikdo, kdo by byl pro [redacted] dostatečnou autoritou, kterou by respektoval. Dosud přijatá opatření, až již v podobě správního dohledu či dobrovolného pobytu chlapce v SVP nevedla k trvalému zlepšení situace, po určité době se nezletilý opětovně vrátil k negativním vzorcům svého chování a dále v nich pokračuje. Je přitom v rizikovém věku dospívání, kdy je dána reálná šance na jeho převýchovu, budou-li mu jasně vymezená pravidla či hranice. Je proto v zájmu nezletilého, a to jak z důvodů nápravných, tak i preventivních, aby nad ním byla nařízena výchova ústavní, v jejím rámci

by [REDAKCE] přehodnotil nejenom svůj dosavadní přístup k životu, ale dokončil i povinnou školní docházku, příp. si osvojil pracovní návyky pro své další profesní uplatnění.

17.V rozhodnutí, kterým byla ústavní výchova nařízena, označil soud v souladu s § 971 odst. 4 o. z. i zařízení, do kterého by mělo být dítě umístěno. Přihlédl přitom k vyjádření orgánu sociálně - právní ochrany dítěte, který provedl šetření volných kapacit dětských domovů, přičemž jediná možnost, která se nabízela, byl [REDAKCE] který má v daný okamžik volné místo pro přijetí nezletilého. Objektívni důvody, spočívající v obsazenosti DD v rámci celé ČR tak v daný okamžik neumožňují, umístit nezletilého blízko rodiny. Dojde-li do budoucna v tomto směru ke změnám, lze uvažovat o případném přemístění nezletilého do jiného vhodného zařízení.

18.Dle ust. § 975 o. z., rozhodne-li soud o umístění dítěte do ústavní nebo ochranné výchovy, upraví také rozsah vyživovací povinnosti rodičů.

19.V provedeném dokazování bylo zjištěno, že matka má vícečetné vyživovací povinnosti, o nezletilé děti se osobně stará jako samoživitelka. Nevlastní žádný hodnotnější majetek, je zadlužená a byt' je pracující, nedosahuje její příjem takové úrovně, která by byla schopná zajistit potřeby všech posuzovaných osob žijících ve společné domácnosti. Z toho důvodu jsou ostatně i matce vypláceny státní sociální dávky jak na výživu dětí, tak i bydlení, tedy i touto formou jsou zajišťovány základní potřeby rodiny jejíž socioekonomická úroveň je nižší. Nebot' je dán předpoklad, že matce může být ze strany DD stanoveno ošetřovné, není v jejích možnostech, hradit současně i výživné, které by bylo vyměřeno k rukám ústavu, když to neumožňují její schopnosti, možnosti ani majetkové poměry (analogicky dle § 913 odst. 1 o. z.).

20.Nákladový výrok vychází z § 23 z.ř.s., když okolnosti případu neodůvodňují postup jiný.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze do 15 dnů ode dne jeho doručení podat odvolání ke Krajskému soudu v Českých Budějovicích prostřednictvím soudu podepsaného. Toto právo nepřísluší účastníkům, kteří se ho po vyhlášení rozsudku vzdali (§ 207 odst. 1 o.s.ř.).

Rozsudek je na návrh soudně vykonatelný.

Tábor 21. února 2024

Mgr. Lucie Čekalová Pořízková v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Tereza Krchová, DiS.

Toto rozhodnutí nabylo právní moci dne 26.03.2024. Připojení doložky provedla Petra Rybínová dne 16.04.2024.

